

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงในบริบทการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนสาธิต เป็นการวิจัยเพื่อขยายขอบเขตองค์ความรู้ของหลักสูตรแฝงให้แพร่หลาย ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้รับรู้และตระหนักถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากหลักสูตรแฝง เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีการควบคุมกำกับหลักสูตรแฝงเพื่อเสริมสร้างคุณภาพการเรียนรู้โรงเรียนสาธิต ของผู้เรียนต่อไป ซึ่งในบทนี้จะนำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความน่าจะเป็นของการเกิดปรากฏการณ์ในบริบทของการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนสาธิต จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ปรากฏการณ์ที่มีค่าความน่าจะเป็นของการเกิด คือ การบรรยายความรู้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การประยุกต์ใช้ความรู้ การบรรยายสรุปความรู้ท้ายกิจกรรมทุกครั้ง การถามนำให้นักเรียนสรุป (93.02%)

1.2 ด้านการวัดและประเมินผลปรากฏการณ์ที่มีค่าความน่าจะเป็นของการเกิด คือ การนัดหมายส่งงานพร้อมกัน (86.04 %)

1.3 ด้านสิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากร เพื่อการเรียนรู้ ปรากฏการณ์ที่มีค่าความน่าจะเป็นของการเกิด คือ การใช้สื่อที่หลากหลาย (93.02%)

1.4 ด้านแบบแผนการปฏิบัติ ปรากฏการณ์ที่มีค่าความน่าจะเป็นของการเกิด คือ การเข้าสอนตรงเวลา การจำชื่อนักเรียนได้ (93.02%)

1.5 ด้านภาษาสัญลักษณ์ ปราบปรามการที่มีค่าความน่าจะเป็นของการเกิด คือ คำพูดที่เป็นทางเสียงครบ/ค่ะ (93.02%)

2. ผลการศึกษาความคาดหวังของครูผู้สอนและการรับรู้ของนักเรียนตามความคาดหวังของครูจากปรากฏการณ์ในบริบทของการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนสาธิต จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความคาดหวังของครู ได้แก่ การแจ้งวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนรู้ว่าต้องเรียนรู้อะไรบ้าง (77.50%) และความคาดหวังของการรับรู้ของนักเรียนตามความคาดหวังของครู ได้แก่ การแจ้งวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนรู้ว่าต้องเรียนอะไรบ้าง (73.33 %)

2.2 ด้านการวัดและประเมินผล ความคาดหวังของครู ได้แก่ ไม่รับงานที่ส่งล่าช้าเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะด้านความมีวินัยความรับผิดชอบ (67.50%) และ ความคาดหวังของการรับรู้ของนักเรียนตามความคาดหวังของครู ได้แก่ การใช้เครื่องหมายถูกผิดเพื่อให้นักเรียนรู้ว่าคำตอบนั้นถูกหรือผิด (62.22%)

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากร เพื่อการเรียนรู้ ความคาดหวังของครู ได้แก่ การจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบเพื่อความ เป็นระเบียบเรียบร้อย การใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อบทเรียนน่าสนใจ การใช้สื่อออนไลน์เพื่อ นักเรียนเรียนรู้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน (67.50%) และการรับรู้ของนักเรียนตามความคาดหวังของครู ได้แก่ การตกแต่งห้องสวยงามเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อบทเรียนน่าสนใจ (58.89%)

2.4 ด้านแบบแผนการปฏิบัติ ความคาดหวังของครู ได้แก่ การใช้ความเข้มงวดกวดขันเพื่อสร้างระเบียบวินัยในชั้นเรียน (72.50 %) และ การรับรู้ของนักเรียนตามความคาดหวังของครู ได้แก่ การจำชื่อนักเรียนได้เพื่อง่ายต่อการเรียกชื่อให้ตอบหรือแสดงความคิด (67.67 %)

2.5 ด้านภาษาสัญลักษณ์ ความคาดหวังของครู ได้แก่ พูดชมเชยเพื่อเป็นการเสริมแรงให้กับนักเรียน ถูกจัด (75.00%) และการรับรู้ของนักเรียนตามความคาดหวังของครู ได้แก่ การยกนิ้วโป้งเพื่อเป็นการให้กำลังใจกับผู้เรียนถูกจัดอันดับ (58.89%)

3. ผลการศึกษาปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางบวกและทางลบโดยวิเคราะห์จากการรับรู้ของนักเรียนจากปรากฏการณ์ต่างๆ ในบริบทการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนสาธิต ที่ไม่ตรงตามความคาดหวังของครูในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านบวก คือ การทำงานทุกอย่างควรมีระเบียบแบบแผนปฏิบัติเป็นการรับรู้การบอกขั้นตอนกิจกรรม (20.00 %) และการเกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านลบ คือ เป็นสิ่งที่ดีเพราะไม่ต้องเสียเวลาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นการรับรู้การบรรยาย (14.44 %)

3.2 ด้านการวัดและประเมินผล เกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านบวก คือ ต้องเข้าเรียนและตั้งใจเรียนถึงจะทำข้อสอบได้เป็นการรับรู้ทดสอบทุกครั้งหลังสอน (15.56%) และการเกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านลบ คือ ไม่ยุติธรรมเพราะแต่ละคนมีความพร้อมต่างกันเป็นการรับรู้ไม่รับงานที่ส่งล่าช้า (17.78 %)

3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากร เพื่อการเรียนรู้ เกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านบวก คือ รู้สึกว่าตัวเองมีความทันสมัยเป็นการรับรู้การใช้สื่อออนไลน์ สิ่งที่มีอยู่ในห้องถือเป็นสิ่งที่มีคุณค่าเป็นการรับรู้การใช้สื่อวัสดุที่มีอยู่ในห้อง (22.22%) และการเกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านลบ คือ เครื่องปรับอากาศ/พัดลมมีความจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เป็นการรับรู้การติดตั้งเครื่องปรับอากาศ/พัดลมในห้อง (18.89%)

3.4 ด้านแบบแผนการปฏิบัติ เกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านบวก คือ 1) ต้องเข้าเรียนให้ตรงเวลาเป็นการรับรู้การงานชื้อก่อนสอนทุกครั้ง (20.00%) สุภาพเรียบร้อย และการเกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านลบ คือ ไม่มีสมาธิในการเรียน เป็นการรับรู้การเดินทางไปมาในห้องตลอดเวลาขณะสอน รู้สึกเครียดทำให้บรรยากาศห้องเรียนไม่ดี เป็นการรับรู้การถือไม้เรียวขณะสอน (23.33%)

3.5 ด้านภาษาสัญลักษณ์ เกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านบวก คือ มั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออกมากขึ้นเป็นการรับรู้การยกนิ้วโป้ง (15.56%) และการเกิดปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงทางด้านลบคือ ทำให้บรรยากาศการเรียนไม่ดี ไม่มีสมาธิในการเรียน เป็นการรับรู้แสดงสีหน้าไม่พอใจ (17.78%)

อภิปรายผลการวิจัย

1. มีความหลากหลายของปรากฏการณ์ในบริบทของการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนสาธิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากร เพื่อการเรียนรู้ ด้านแบบแผนการปฏิบัติ และด้านภาษาสัญลักษณ์ โดยปรากฏการณ์และความน่าจะเป็นของการเกิดปรากฏการณ์สูงสุดในแต่ละด้านตามการรับรู้ของ

ครู ได้แก่ การบรรยายความรู้ การนัดหมายส่งงานพร้อมกัน การใช้สื่อที่หลากหลาย การเข้าสอนตรงเวลา การจำชื่อนักเรียนได้ และ คำพูดที่เป็นทางเสียงครับ/ค่ะ

2. นักเรียนส่วนใหญ่มีการรับรู้ตรงตามความคาดหวังของครู โดยความคาดหวังของครูที่มีร้อยละของการจัดอันดับสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ การแจ้งวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนรู้ว่าต้องเรียนรู้อะไรบ้าง ไม่รับงานที่ส่งล่าช้าเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะด้านความมีวินัยความรับผิดชอบ, การจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย การใช้สื่อที่หลากหลายเพื่อบทเรียนน่าสนใจ, การใช้สื่อออนไลน์เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ได้ทั้งในและนอกห้องเรียน, การใช้ความเข้มงวดกวดขันเพื่อสร้างระเบียบวินัยในชั้นเรียน, และการพูดชมเชยเพื่อเป็นการเสริมแรงให้กับนักเรียน

3. หลักสูตรแฝงที่เกิดขึ้นมีทั้งหลักสูตรแฝงทางบวกคือสิ่งที่นักเรียนรับรู้ที่ส่งผลดีต่อนักเรียน เช่น การทำงานทุกอย่างควรมีระเบียบแบบแผนปฏิบัติเป็นการรับรู้จากการบอกขั้นตอนกิจกรรม ต้องเข้าเรียนและตั้งใจเรียนถึงจะทำข้อสอบได้เป็นการรับรู้จากการทดสอบทุกครั้งหลังสอน และมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออกมากขึ้นเป็นการรับรู้จากการยกนิ้วโป้ง และหลักสูตรแฝงด้านลบคือสิ่งที่นักเรียนรับรู้ที่ส่งผลดีต่อนักเรียน เช่น การไม่ไปเรียนรู้อเป็นการรับรู้จากการบรรยาย ไม่ยุติธรรมเพราะแต่ละคนมีความพร้อมต่างกันเป็นการรับรู้จากการไม่รับงานที่ส่งล่าช้า ค่านิยมด้านวัตถุนิยมเป็นการรับรู้จากการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ/พัดลมในห้อง ไม่มีสมาธิในการเรียนเป็นการรับรู้จากการเดินไปมาในห้องตลอดเวลา รู้สึกเครียดทำให้บรรยากาศห้องเรียนไม่ดีเป็นการรับรู้จากการถือไม้เรียวขณะสอนและการแสดงสีหน้าไม่พอใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้

1.2 บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากหลักสูตรแฝง ว่ามีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้จริง และควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆ ด้าน สม่่าเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะมีการวิจัยในลักษณะการเจาะลึกเกี่ยวกับปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงในขอบเขตที่กว้างขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้เกี่ยวกับด้านนี้ให้มากขึ้น และเพื่อหาแนวทางในการควบคุม กำกับหลักสูตรแฝงได้อย่างความเหมาะสม

2.2 ควรศึกษาปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงในบริบทของการจัดการเรียนสอน โรงเรียนสาธิตให้ครอบคลุมทุกบริบทของการเรียนการสอน